

Inhoud

1. Inleiding en probleemstelling

Waarom dit boek? De wereld en spelregels zijn veranderd	12
Wat is Geopolitiek? Welke meerwaarde en waarom is dat relevant voor Europa?	15
Het prisma van de 'systeemcrisis'	26
Realisme als denkschool	28
Hyperrealisme	30
Crisis van de verbeelding	35
Strategisch denken	37

2. Vier pijlers van onze welvaart en veiligheid onderuit gehaald

Vier pijlers onder druk	43
Artikel 5	48
De terugkeer van het geopolitieke denken in Europa, van nooit weggeweest	50

3. Strijd om een nieuwe wereldorde in de huidige 'systeemcrisis'

Een 'geopolitieke recessie'	62
Democratie versus autocratie?	63
De VS onder Trump: welke gevolgen voor het Europese theater?	67
Egopolitiek	68
Geopolitiek	74
Veiligheid in Europa in het Trump 2.0-tijdperk. Welk Amerikaans engagement?	93
Moskou	111
De Zuid-Chinese Zee	119
De geopolitieke alliantie tussen China- Rusland-Iran-Noord-Korea: Eurazië vormt zich	127
India, Brazilië, Argentinië, Mexico	132
Midden-Oosten: Saoedi-Arabië vs. Iran, Israël, en Turkije	139
Afrika als frontgebied, Sahel als voorbeeld	144
Europa in een andere wereld	148
Proactief andere wereldmachten een nieuwe plaats in het wereldsysteem aanbieden	149
Een wereld in herconfiguratie	151

4. De interactie tussen technologie en geopolitiek

Theoretisch en praktisch denken over de relatie tussen technologie en geopolitiek	157
Hoe technologische ontwikkelingen in veiligheid, energie en economie de geopolitiek veranderen	162
Omgekeerde dynamiek: geopolitiek beïnvloedt technologie	167
Mogelijke toekomstscenario's en conclusie voor Europa	171

5. Een Europees hyperrealisme in de praktijk

Dankwoord	195
Duiding foto's	199
Noten	205